

**INSTITUTI I ZHVILLIMIT TË ARSIMIT
REPUBLIKA E SHQIPËRISË**

**PROGRAMI I KURRIKULËS ME ZGJEDHJE TË DETYRUAR PËR
SHKOLLAT E MESME TË GJUHËVE TË HUAJA**

FUSHA: GJUHË E HUAJ

LËNDA: GJUHË ANGLEZE

KODI: 3.1.11.Zgj.(f)

**PROGRAMI I LËNDËS
GJUHË ANGLEZE
PËR KLASËN E 11-të
NIVELI FILLESTAR**

Koordinatori: Erifili Hashorva

Redaktori: Gazmend Krasniqi

Përgjegjës sektori: Marita Hamza

TIRANË, KORRIK 2010

Programi i kurrikulës me zgjedhje të detyruar për shkollat e mesme të gjuhëve të huaja shërben për mësimin e gjuhës angleze si gjuhë e tretë, nga nxënësit e nivelit fillestar në këtë gjuhë.

Në kuadrin e politikave plurilinguiste e plurikulturore mbarevropiane, kurrikula e shkollës së mesme e gjuhëve të huaja si promotor merr një rëndësi të veçantë për interpretimin dhe zbatimin e marrëdhënieve dhe bashkëpunimit mbarevropian. Mësimi i një gjuhe të tretë, duke u bazuar tashmë në eksperiencën të mësimin të gjuhëve të huaja, si dhe nivele të përcaktuara sipas kuadrit të Përgjithshëm Evropian të Referencave, do të ndikojë në formimin e mëtejshëm shkencor, gjuhësor si dhe në formimin qytetar të nxënësve.

Ajo do të ndihmojë në shkëmbimet kulturore midis vendeve, në zhvendosjet dhe udhëtimet për motive të ndryshme. Programi për klasën e 11-të për fillestarë parashikon sensibilizimin dhe hyrjen në një gjuhë dhe kulturë të re, në mënyrë që nxënësi të mund të zbulojë, të krahasojë dhe të përvetësojë shkallë-shkallë njohuri gjuhësore e social – kulturore, duke siguruar përveç mësimin të gjuhës edhe përfundimin e qëndrimeve dhe sjelljeve të caktuara që inkurajojnë zhvillimin e individualitetit të nxënës/it,-es e respektimin e diversitetit kulturor dhe të normave të ndryshme morale e zakonore duke lehtësuar komunikimin dhe shkëmbimet gjuhësore në të ardhmen. Meqë nxënësit e klasës 11-të, në fakt janë fillestarë të rritur që mbartin tashmë njohuri të shumta mbi botën, sipas përshkruesve të aftësive të *Kuadrit të Përgjithshëm të Referencave* ky program synon të realizojë nivelin **A1+**, **nivelin hyrës ose atë të zbulimit**.

Po kështu, interesat dhe tematikat e fillestarëve të rritur do të jenë të ndryshme, pasi shkalla e ndërjegjësimin të tyre për domosdoshmërinë e mësimin të gjuhës së huaj është më e lartë. Ata e dinë se nëpërmjet përdorimit të gjuhës së huaj mund të studiojnë apo më vonë të punësohen në një vend të Komunitetit Evropian.

Zotërimi i mirë i gjuhës së huaj do t'i ndihmonte të zgjeronin dijet e tij në fusha të tjera. Kështu gjuha e huaj kthehet në një instrument për të mësuar e pasuron aftësitë njohëse. Përvetësimi i gjuhës së huaj do të ndihmonte jo vetëm pasurimin dhe lulëzimin e individualitetit të nxënës/it,-es por edhe ndërtimin e qëndrimeve dhe sjelljeve etike që i shërbejnë komunitetit dhe krijojnë një qytetar të ri.

Programi i klasës të 11-të i gjuhës angleze për fillestarë, ashtu sikundër edhe programet e tjera të gjuhëve të huaja, ka karakter tematik dhe përmban funksione të komunikimit si dhe njohuri gramatikore. Ky program synon mësimin e gjuhës nëpërmjet integritit të katër aftësive kyç: të dëgjuarit, të lexuarit, të folurit, të shkruarit. Duke iu referuar Kurrikulës Kombëtare dhe udhëzimeve të Kuadrit të Përgjithshëm Evropian të Referencave temat duhet të përkojnë me interesat e nxënësve.

1. SYNIMI I LËNDËS

Programi i gjuhës angleze për nxënësit e klasës së 11-të të nivelit fillestar synon arritjen e nivelit **A1+**, **pra nivelin hyrës ose të zbulimit** të Kuadrit të Përbashkët Evropian të Referencës për Gjuhët. Në këtë fazë të formimit, qëllimi i gjuhës së huaj është të sensibilizojë nxënësit ndaj gjuhës dhe kulturës angleze si edhe të formojë tek ata kompetencat bazë të komunikimit të një përdoruesi fillestar në katër aftësitë gjuhësore.

Programi i gjuhës angleze për klasën e 11-të synon që nxënës/i,-ja të zhvillojë aftësitë bazë komunikuese dhe përdorimin e njohurive të thjeshta për të plotësuar nevoja konkrete në situata të jetës së përditshme. Gjithashtu të ndërgjegjësohet për ndryshimet dhe kontrastet midis gjuhëve duke evidentuar ngjashmëritë dhe ndryshimet e sistemeve gjuhësore me atë të gjuhës amtare.

2. OBJEKTIVA TË PËRGJITHSHËM

Programi i gjuhës angleze për klasën e 11-të niveli fillestar ka si objektiv të zhvillojë aftësinë perceptuese në përthithjen e një informacioni bazë gjuhësor e kulturor duke e ndërthurur këtë informacion me njohuritë e lëndëve të tjera, ku nxënës/i,-ja:

- të komunikojë lirshëm me shkrim dhe me gojë,
- të shprehet saktë me shkrim dhe me goje,
- të jetë i aftë të lidhë situatat gjuhësore të krijuara në klasë me ato të jetës reale;
- të jetë i aftë të bej dallimet ndërmjet kulturave të ndryshme për t’iu përshtatur situatave të komunikimit ndërkulturor,
- të reflektojë mbi ndryshimet mes praktikave kulturore të vendeve anglisht-folëse, vendeve të tjera si dhe asaj amtare.

Objektivat e përgjithshëm përcaktohen e detajohen sipas aftësive të nxënësve në komunikim, në formim gjuhësor e kulturor. Ato vëzhgohen dhe maten nga mësuesit dhe vetë nxënësit.

Realizimi i këtyre objektivave është detyrim për përdoruesit e programit dhe për të gjithë nxënësit, çka do të thotë se atyre u mundësohet nxënia e njohurive të përshkruara në objektiv.

3. OBJEKTIVA

a) Objektiva sipas standardit në komunikim

Përshkrimi. Ky standard hedh bazat e gjuhës, pasi nxënësit sapo kanë filluar ndërveprimin në gjuhën angleze.

Nëpërmjet situatave të ndryshme, të përshtatshme për grupmoshën dhe nivelin gjuhësor, ky standard i mundëson nxënësit të përftojnë njohuri fillestare gjuhësore të nevojshme për të përballuar situata të komunikimit të përditshëm në një mjedis gjuhësor e kulturor anglishtfolës.

Ky standard pasuron dijet e përgjithshme të nxënësit dhe e përgatit atë emocionalisht për një përballje reale me gjuhën dhe kulturën.

	Objektiva
Komunikimi	Në përfundim të klasës së 11-të nxënës/i,-ja aftësohet: <ul style="list-style-type: none"> • të ndjekë biseda të thjeshta;

	<ul style="list-style-type: none"> • të hamendësojë; • të kuptojë informacione të thjeshta; • të këmbëjë; • të miratojë; • të kundërshtojë; • të përcjellë një informacion të thjeshtë, të kërkuar; • të shprehë pëlqimet dhe mospëlqimet; • të krahasojë; • të bëjë dallimin; • të klasifikojë; • të shprehë ndërvarjen e veprimeve, fakteve etj; • të tregojë; • të përsërisë; • të ndërveprojë; • të shkruajë; • të hartojë; • të përshkruajë; • të përmbledhë; në situata të ndryshme, si p.sh.: jeta e përditshme, jeta në shkollë, bota rreth nesh, bota e komunikimit, jeta personale dhe shoqërore etj.
	Objektiva
Veprimtarit, e Komunikimit	Në përfundim të klasës së 11-të nxënës/i,-ja aftësohet: <ul style="list-style-type: none"> • të miratojë; • të kundërshtojë; • të kërkojë dhe japë leje; • të urojë; • të shprehë keqardhje dhe dëshira; • të falë dhe kërkojë falje; • të nxisë; • të shprehë pëlqime dhe mospëlqime; • të tregojë përvoja të ndryshme; në situata të jetës së përditshme, si: festa, takime, ditëlindje, treg, shkollë, mbrëmje, ekskursione etj.

b) Objektiva sipas standardit në kulturë

Përshkrimi. Objektivat e standardit në këtë fushë parashikojnë fillimet e ndërgjegjësimit kulturor ku nxënës/i,-ja i/e klasës së 11-të përfton njohuritë për elementet bazë të kulturës dhe i mishëron ato në mënyrën e prezantimit, përshkrimit, modelin e të treguarit të përvojës, të marrjes së fjalës, të dhënies së një këshille apo mendimi, me

qëllim që nxënës/i,-ja të nxitet në njohjen e shprehive të një kulture tjetër dhe në vendosjen e kontakteve sociale bazë.

	Objektiva
Kultura	<p>Në fund të klasës së 11-të nxënës/i,-ja aftësohet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • të shprehë deri diku qartë shijet e të rinjve, tregun, çmimet, modën etj.; • të bëjë krahasimin ndërmjet elementeve të kulturës amtare dhe kulturës së huaj, duke përcaktuar dhe zbatuar strategji të ndryshme, si: gjeste, pasthirrma etj.; • të përdorë rregullat e mirësjelljes së popullit, gjuhën e të cilit ai/ajo po mëson; • të përdorë rregullat e mirësjelljes së popullit, gjuhën e të cilit mëson, sipas regjistrave bazë të gjuhës miqësore, konfidenciale, normale e informale; • të shmangë format urdhërore, duke i zbutur ato me kushtoren sa herë që shpreh një kërkesë; • të njohë monumente të artit, personalitete, ngjarje të rëndësishme të historisë dhe të aktualitetit.

c) Objektiva sipas standardit në formimin gjuhësor

Përshkrimi. Ky standard aftëson nxënësin/sen të prodhojë elemente gjuhësore që i përkasin nivelit A1+. Strukturat gjuhësore në këtë nivel janë të thjeshta dhe realizohen nëpërmjet situatave të ndryshme ligjërimore, ku nxënës/i, -ja nxitet të praktikojë fjali dhe shprehje të thjeshta të gjuhës angleze, si dhe nxitet të kuptojë lidhjen dhe përdorimin e saktë të tyre në ligjërimin me gojë dhe me shkrim.

	Objektiva
Elemente gramatikore	<p>Në përfundim të klasës së 11-të nxënës/i,-ja aftësohet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • të dallojë; • të zgjedhë; • të shkruajë; • të tregojë; • të riprodhojë; • të përdorë; • të përshkruajë: <p>foljen në kohën e tashme dhe të shkuar, të ardhmen, formën veprare, ligjëratën e drejtë, format me –ing të foljeve, lidhëzat, folje frazë, foljet modale, përemrat vetorë, dëftorë, pyetës dhe pronorë, rendin e fjalëve në fjali, mbiemrat e format e tyre,</p>

	ndajfoljet, nyjet, parafjalët, nëpërmjet situatave të ndryshme nga jeta e përditshme.
--	---

4. OBJEKTIVAT SIPAS AFTËSIVE GJUHËSORE

Aftësia	Objektiva
Të dëgjuarit	<p>Në përfundim të klasës së 11-të nxënës/i,-ja aftësohet:</p> <ul style="list-style-type: none"> të reagojë ndaj një ligjërate të shkurtër, të shqiptuar qartë dhe ngadalë që i drejtohet atij në një bisedë të përditshme, me ndihmën e përsëritjes së fjalëve e shprehjeve; të identifikojë pjesëmarrësit e një bashkëbisedimi; të dallojë e kuptojë edhe pse me vështirësi thelbin e bisedave rreth temave të jetës së përditshme; të ndjekë udhëzime të thjeshta që tregojnë drejtim, si dhe pikat orientuese etj; të reagojë ndaj udhëzimeve të drejtuara në mënyrë të thjeshtë dhe të qartë; të mund të kuptojë në përgjithësi përmbajtjen e informacionit në materiale të regjistruara (CD, kaseta audio ose video), tema e të cilave është e interesit personal dhe me gjuhë të qartë dhe standarde; të dallojë çmimet, numrat dhe orën.
Të lexuarit	<p>Në përfundim të klasës së 11-të nxënës/i,-ja aftësohet:</p> <ul style="list-style-type: none"> të kuptojë fjalë dhe shprehje të thjeshta e të njohura që kanë të bëjnë me njerëzit, moshën dhe vendin e banimit; të kuptojë tekste të shkurtra, të thjeshta dhe të qarta në lidhje me interesat e tij dhe të identifikojë fjalët e njohura; të dallojë fjalë dhe shprehje të njohura në gazeta dhe revista; të kuptojë qartë udhëzimet e një pyetësi, formulari, duke dhënë një informacion bazë për veten dhe shokun; të kuptojë komandat më të rëndësishme të një programi kompjuterik, si: printim, ruajtje, kopjim etj. të kuptojë mesazhe të shkurtra përmes e-mail dhe letrës.
Të folurit	<p>Në përfundim të klasës së 11-të nxënës/i,-ja aftësohet:</p> <ul style="list-style-type: none"> të zhvillojë një bisedë të thjeshtë e të drejtpërdrejtë mbi tema të njohura si p.sh. familja, shokët, shkolla, koha e lirë, edhe pse me vështirësi madje dhe me ndërhyrje nga bashkëfolësi; të marrë pjesë në diskutime të thjeshta mbi tema të njohura, edhe pse me hezitime, shpesh duke riformuluar mendimin e tij;

	<ul style="list-style-type: none"> • të japë përshtypjet e tij rreth një përvoje personale, duke përdorur fjalë të thjeshta dhe lidhëza për të treguar lidhjen logjike të ngjarjeve; • të përshkruajë mjedisin që e rrethon, në shtëpi, klasë, shkollë etj; • të shprehë me mirësjellje aprovimin dhe mosaprovimin e udhëzimeve të dhëna në mënyrë të thjeshtë dhe të qartë . • të kërkojë e transmetojë informacion të thjeshtë, duke kërkuar dhe ndjekur udhëzimet përkatëse; • të shprehet me një fjalor të thjeshtë, me një shqiptim të mirë e përgjithësisht të saktë mbi tema të përditshme si shkolla, udhëtimet etj; • të kërkojë e të japë sqarime në situata të parashikuara. • të shprehë e të kërkojë mendimin personal në diskutime me shokët mbi tema të interesit të përbashkët, duke përdorur shprehje e fjalë të thjeshta.
Të shkruarit	<p>Në përfundim të klasës së 11-të nxënës/i,-ja aftësohet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • të shkruajë qartë tekste të shkurtra mbi tema të interesit vetjak; • të përshkruajë një ngjarje të vërtetë, me fjalor të thjeshtë për shkrimet treguese; • të kërkojë me shkrim informacion të thjeshtë e të nevojshëm për shërbime vetjake të ndryshme, duke paraqitur kërkesën e tij për këtë shërbim; • të përshkruajë thjeshtë e saktë përmbajtjen e një tregimi apo paragrafi të shkurtër, duke dhënë mendimin e tij vetjak; • të shkruajë me gjuhë të thjeshtë letra rreth përvojave të veta duke shprehur ndjenjat si: gëzim, trishtim, habi, keqardhje etj; • të shkruajë shënime të shkurtra, për të lënë një mesazh; • të plotësojë një pyetësor me informacion rreth shkollimit, moshës, kombësisë dhe interesave të tij; • të kërkojë e të transmetojë përmes mediave elektronike një informacion të thjeshtë e të nevojshëm;

5. KËRKESA TË GJUHËS ANGLEZE NDAJ LËNDËVE TË TJERA

Programi i gjuhës angleze për klasën e 11-të për nivelin fillestar mbështetet në integrimin ndër-lëndor, përmes njohurive gjuhësore të trajtuara në kontekste kuptimore parashtruar në fusha tematike që ndërthuren edhe me lëndët e tjera.

Njohuritë e përgjithshme, si dhe ato të lëndëve të tjera që ndërthuren me ato të gjuhës angleze i paraprijnë njohurive gjuhësore të gjuhës angleze të përkrahura dhe parashtruara në këtë program.

Në këtë nivel gjuhësor nxënës/i,-ja nuk ka kërkesa të veçanta për lëndët e tjera, mbasi nuk i mundëson formimi gjuhësor i anglishtes.

Por, pavarësisht nga sa u përmend më lart, programi i gjuhës angleze për nivelin fillestar ka integrim ndër-lëndor, i cili lidhet ngushtë me njohuritë që nxënësit marrin në lëndë të ndryshme si:

Gjeografia, njohuritë e së cilës mund të japin informacion, p.sh.: për vendet turistike në Britaninë e Madhe, SHBA, Kanada etj, duke lehtësuar kuptimin e temave mbi turizmin, zakonet turistike, kulturën e pushimeve apo të kohës së lirë, parapëlqimet, shijet që lidhen me to etj.

Sociologjia, e cila mund të lehtësojë kuptimin e dokeve, zakoneve, vlerave shoqërore të një populli të huaj që kushtëzohen nga një kontekst shoqëror dhe një realitet i ndryshëm nga i yni. Vetë njohja e gjuhës së huaj dhe e një kulture të huaj kultivon tek nxënës/i,-ja ndjenja të tolerancës, pranimit të shumëllojshmërive etj., që lidhen ngushtë me zbatimin e të drejtave të njeriut dhe edukimin qytetar.

Historia, e cila me ngjarje dhe fakte të mëdha mund të ndihmojë në formimin kulturor e intelektual të nxënës/it,-es, njohjen e vlerave historiko-shoqërore të vendeve anglisht-folëse, personaliteteve të shquara, ngjarjeve të mëdha historike etj.

Trajtimi ndër-lëndor i shërben synimeve të përgjithshme të programit për:

edukimin intelektual. Përmes ndërthurjes së njohurive të ndryshme nxënësit arrijnë të krahasojnë, kundërshtojnë, dallojnë dhe hamendësojnë, duke rritur cilësinë e nxënies.

edukimi mjedisor. Ndotja, mbrojtja e ambientit janë tema që shoqërohen me fjalor e struktura gjuhësore të thjeshta, të cilat trajtohen jo si një qëllim më vete, por në një kontekst kuptimplotë dhe edukativ.

edukimi kulturor dhe etik. Përmes lëndëve historike dhe gjeografike, nxënësit fitojnë njohuri, mbi vendet anglishtfolëse. Këto njohuri bazë ndërthuren me dijet mbi kulturën e këtyre vendeve, zakonet e doket e tyre, mënyrën e jetesës etj. Shtuar këtu edhe shprehitë etike të këtyre popujve. Nxënësit mësohen të ndërveprojnë në situata të ndryshme me sjellje etike të përshtatshme, që trajtohen përmes funksioneve gjuhësore të thjeshta si: kërkojnë falje, sqarime, të pyesin etj.

edukimi për të drejtat e njeriut. Njohja e kulturave të vendeve anglishtfolëse trajtohet ngushtë me temat e barazisë sociale e gjinore.

6. KËRKESA PËR ZBATIMIN E PROGRAMIT

Programi i klasës së 11-të për nivelin fillestar është një dokument zyrtar, dhe si i tillë ai është i detyrueshëm për t'u zbatuar nga të gjithë përdoruesit e tij (mësues, nxënës, drejtues të arsimit në shkollat e arsimit të mesëm, inspektorë të gjuhës angleze në drejtoritë arsimore të qytetit e të qarkut). Ky program mbështet në dokumente të rëndësishme si:

- Kuadri i Përbashkët Evropian të Referencave për Gjuhët e Huaja.
- Kurrikula Kombëtare e Gjuhëve Moderne për Arsimin Publik Parauniversitar.
- Standardet e arritjes.

A. Objektivat

Bazuar në orientimet mbi objektivat e arritjeve në procesin mësimor, është e rëndësishme që mësuesi të përshtatë veprimtarinë mësimore në vartësi të niveleve të ndryshme që nxënësit kanë në gjuhën angleze.

Objektivat e programit janë për të gjithë nxënësit dhe janë detyrim për përdoruesit e programit. Kjo do të thotë se që të gjithë nxënësve duhet t'u jepet mundësia që të nxënë çka përshkruhet tek objektivat. Realizimi i objektivave në tema, kapituj, njësi dhe renditja e tyre është zgjedhje e lirë e zbatuesit të programit.

B. Orët mësimore

Programi i gjuhës angleze për klasën e 11-të për fillestarë, është strukturuar në përshtatje me objektivat sipas standardit në komunikim, kulturë, formim gjuhësor dhe aftësi gjuhësore. Përdoruesit e programit duhet të respektojnë sasinë e orëve vjetore të lëndës, por janë të lirë të ndryshojnë me 10% (shtesë ose pakësim) orët e përcaktuara.

Mësuesi mund të vendosë të përparojë më ngadalë kur vë re se nxënësit hasin vështirësi të veçanta në përmbushjen e objektivave të kapitullit, por mund të ecë më shpejt kur ata demonstronjë një përvetësim të kënaqshëm.

Në programin e lëndës së gjuhës angleze, afërsisht **70%** e orëve mësimore totale janë për shtjellimin e njohurive të reja lëndore dhe **30%** e tyre janë për rimarrjen dhe përpunimin e njohurive (gjatë vitit dhe në fund të vitit shkollor).

Shpërndarja e orëve mësimore

Gjuha angleze për klasën e 11-të në shkollën e mesme të gjuhëve të huaja zhvillohet me 3 orë mësimore në javë (**36 javë x 3 orë = 108 orë vjetore**) dhe shpërndarja e orëve të planifikuara është si vijon:

Gjatë shtjellimit linear të lëndës në tekst, fushat dhe aftësitë gjuhësore ndërthuren me njëra-tjetrën. Mësuesi është i lirë të bëjë kombinimin e tyre brenda një njësie mësimore, pavarësisht renditjes në tabelën e shpërndarjes së orëve.

Komunikimi dhe formimi kulturor zë 85 orë, të cilat ndahen, sipas objektivave që u përgjigjen, në 60 orë mësimore për kulturën dhe komunikimin (nga të cilat 70% e tyre, që përbëjnë 42 orë, do të jenë për trajtimin e lëndës së re, kurse 30% e tyre, që përbëjnë **18** orë, do të shërbejnë për përpunimin e njohurive; me përpunim do të kuptojmë, p.sh., përforcimin e informacionit të marrë në temat përkatëse ose ushtrime për mendimin kritik rreth këtij informacioni) dhe 25 orë për veprimtaritë e komunikimit (nga të cilat 70% e tyre), që përbëjnë 18 orë mësimore, do të shërbejnë për njohuritë e reja, kurse 30% e tyre, d.m.th. **7** orë mësimore, do të përdoren për përpunimin e njohurive. Këtu mësuesi bën përpunim njohurish për integrimin tërësor të lëndës, d.m.th. ai jep

detyra komplekse, ku pasqyrohen njohuritë e përfuara sipas aftësive dhe objektivave në një njësi mësimore.

Formimi gjuhësor zë 23 orë. Janë kryesisht orë në të cilat mësuesi shtjellon, në bashkëveprim me nxënësit njohuri gramatikore dhe ushtrime gjuhësore gramatikore e leksikore (nga të cilat 70% e tyre, që përbëjnë 16 orë mësimore, do të shërbejnë për trajtimin e strukturave të reja, kurse 30% e tyre, që përbëjnë 7 orë, do të shërbejnë për rimarrjen, përpunimin dhe përforcimin e tyre).

Përpunimi i njohurive ka për qëllim rimarrjen dhe përforcimin e informacionit të marrë gjatë trajtimit tematik të përmbajtjes ose përsëritjen e elementeve të ndryshëm gjuhësor.

Përpunimi i njohurive përmban:

- përsëritjen e njohurive-bazë (konceptet themelore);
- testimin e njohurive-bazë;
- integrimin e njohurive të reja të lëndës me njohuritë e fituara më parë;

Gjatë përpunimit të njohurive duhet t'i kushtohet kohë e posaçme kultivimit të:

- aftësive të përgjithshme, si: të komunikimit, të menaxhimit të informacionit, të zgjidhjeve problemore dhe të të menduarit kritik e krijues;
- aftësive gjuhësore, të dëgjuarit, të lexuarit, të folurit dhe të shkruarit;
- formimit të qëndrimeve, si qëndrimin etiko-social dhe gjatë punës në grupe të vogla nxënësish.

Në orët mësimore, që i përkasin përpunimit të njohurive, mësuesi zhvillon edhe tema me nismën e tij ose me kërkesën e vetë nxënësve. Këto tema mund të nxiten nga ngjarje aktuale ose thjesht nga kureshtja e nxënësve.

Gjatë orëve të përpunimit të njohurive, nxënësve duhet t'u krijohet mundësia të punojnë detyra tematike e projekte kurrikulare, të zgjidhin situata problemore nga jeta etj.

Metoda dhe strategji të mësimdhënies/ nxënies

Programi i klasës së 11-të për nivelin fillestar orienton gjithë procesin e mësimdhënies e të nxënies së gjuhës angleze në nivelin A1 +.

Mësuesi është i lirë të përdorë një larmi metodash e strategjish të mësimdhënies/ nxënies për t'ia përshtatur nevojave të nxënësve në klasa të ndryshme. Ai/ajo i kombinon këto metoda gjatë procesit mësimor dhe i përshtat ato në bazë të zhvillimit në rritje të kompetencave gjuhësore dhe të zhvillimit të pavarësisë së nxënësit në vijueshmëri të këtij procesi.

Të dëgjuarit

Për të zhvilluar aftësinë e të dëgjuarit nxënësi ushtrohet të ndjekë këto strategji:

- Të mbajë shënime gjatë dëgjimit.
- Të klasifikojë çështjet që dëgjon.
- Të përqendrohet e të zbulojë detaje të thjeshta.

- Të hamendësojë çfarë flitet në magnetofon.
- Të bëjë lidhje mes asaj që dëgjon dhe materialit vizual.
- Të dëgjojë një tregim, këngë, etj, disa herë për të kuptuar idenë kryesore duke u përqendruar në fjalët që njeh.
- Të përqendrohet tek kërkesa e dëgjimit.
- Të vërë qëllime dhe objektiva për zhvillimin e aftësisë së dëgjimit.

Të folurit

Për të zhvilluar aftësinë e të folurit nxënësi ushtrohet të ndjekë këto strategji:

- T'i kërkojë folësit të përsërisë çfarë tha, në rast moskuptimi.
- Të kërkojë ndihmën e bashkëfolësit kur nuk di kuptimin e ndonjë fjale apo shprehjeje.
- Të përdorë shprehje si: Mm, well, dhe pauza, gjeste etj., me qëllim që të fitojë kohë në gjetjen e fjalës së duhur.
- Të përsërisë një pjesë të asaj çka thotë bashkëfolësi për t'u siguruar për kuptimin e mesazhit që përcillet.
- Të pyesë bashkëbiseduesin për të bërë të qartë atë që është thënë.
- Të bëjë bisedë të ndërsjellët me bashkëbiseduesin.

Të lexuarit

Për të zhvilluar aftësinë e të lexuarit nxënësi ushtrohet të ndjekë këto strategji:

- Të kërkojë të dhëna që e ndihmojnë për të parashikuar përmbajtjen e tekstit si: figura, titulli i mësimit etj.
- Të lexojë tekstin për herë të dytë që të hamendësojë kuptimin e fjalëve të panjohura.
- Të lexojë pyetjet rreth tekstit dhe të mendojë për përgjigjet e mundshme.
- Të gjejë përgjigjet e pyetjeve në tekst, duke ju rikthyer disa herë leximit.
- Të lexojë tekstin dhe të nxjerrë kuptimin kryesor.

Të shkruarit

Për të zhvilluar aftësinë e të shkruarit nxënësi ushtrohet të ndjekë këto strategji:

- Të mbajë shënime për informacionin që i duhet të përfshijë në detyrën e caktuar.
- Të planifikojë paragrafët duke shkruar idenë kryesore të secilit paragraf.
- Të plotësojë paragrafët me informacion mbështetës si: shembuj, sqarime etj.
- Të kontrollojë lidhjen logjike të paragrafëve, duke përdorur lidhëzat përkatëse.
- Të këmbëjë punën e tij më atë të shokut.

Parime për zbatimin e programit

Zbatimi i programi mbështetet në parimet e mëposhtme:

Vendosjen e nxënësit në qendër të vëmendjes.

Programi merr parasysh nxënësin, njohuritë e tij, aftësitë e grup-moshës, interesat, talentin dhe përvojat vetjake. Kjo reflektohet së pari, në përzgjedhjen e temave që trajtohen, së dyti në përdorimin e strategjive që e nxisin nxënësin të veprojë me gjuhën së treti, në përfshirjen e tij në vlerësimin dhe vetëvlerësimin e dijeve të përfuara.

Krijimin e mjedisit të të nxënës

Krijimi i një mjedisi shkollor fizik, emocional, sfidues dhe jofrenues për procesin mësimor, ku nxënësi ndjehet i sigurt, mundëson një mësimdhënie dhe nxënie që plotëson ndjeshëm nevojat dhe objektivat e përcaktuara më parë.

Organizimin e klasës

Mësuesi përdor mënyra të ndryshme të organizimit të klasës që krijojnë e ruajnë një mjedis mbështetës dhe rrisin motivimin e nxënësve. Organizimi i mësimin mundëson punën në grupe dhe nxit lirshmërinë e nxënësve. Atyre u krijohen mundësi apo lehtësi për të eksploruar në gjuhë, për të eksperimentuar në të, për ta përdorur atë në përputhje me nevojat e tyre. Atmosfera e klasës është mbështetje dhe respekt për përgjigjen e nxënësit si nga mësuesi, ashtu edhe nga nxënësit e tjerë. Nxënësi ndërkohë mëson edhe nga shokët e tij. Herë pas here nxënësi punon në mënyrë të pavarur, duke menduar vetë për zgjidhjen e një problemi.

Të mësuarin bashkëveprues

Nxënësit gjatë orëve të gjuhës së huaj shpesh nxiten të punojnë së bashku. Detyrat e përbashkëta u sigurojnë nxënësve më shumë kohë për të folur me njëri-tjetrin, ndihmojnë të folurit e rrjedhshëm dhe zhvillojnë shkathtësi sociale. Njëherazi edhe shkalla e zotërimit të gjuhës rritet. Puna në grupe ndihmon gjithashtu në shoqërizimin e nxënësve, i bën ata bashkëveprues me njëri-tjetrin dhe me mësuesit, nxit tolerancën ndaj mendimit të tjetrit, si dhe ndikon në përdorimin e formave demokratike për të ndarë përgjegjësitë dhe punën.

Përdorimin e gjuhës në klasë

Gjuha angleze është mbizotëruese gjatë orës së mësimin. Mësuesi që është nxitësi dhe mbështetësi kryesor i përdorimit të gjuhës angleze në klasë, minimizon në maksimum përdorimin e gjuhës amtare.

Të mësuarin e gramatikës

Nevojat e veçanta për komunikim mbështeten në gramatikën komunikuese. Nxënësit mësojnë gramatikën në shërbim të komunikimit. Në këtë nivel jepet një sasi e vogël rregullash gramatikore për t'u mësuar, gjithmonë në mënyrë të tillë që nxënësit të mund të përdorin format gramatikore për qëllime komunikimi. Gramatika jepet dhe mësohet në mënyrë induktive nëpërmjet materialeve autentike. Nxënësit, gjatë të gjithë procesit të nxënies, ekspozohen ndaj dukurive të reja gramatikore.

Qortimin e gabimeve

Gabimet duhet të qortohen, por kjo në kohën dhe vendin e duhur. Vërejtjet, këshillat dhe qortimet e mësuesit, të shokëve ose dhe të vetë nxënësit ndihmojnë për të nxitur vetëbesimin dhe vetërespektin. Qortimi pa kriter mund të çojë në frenimin e iniciativës, heqjen e dëshirës për të folur, shkurajimit, madje mund të rrezikojë edhe ecurinë e mëtejshme të mësimit. Mësuesi ndërhyt me takt, dhe, duke përdorur forma të larmishme qorton më shpesh kur nxënës/it-et praktikojnë strukturat gramatikore dhe më rrallë kur nxënësit janë duke punuar në grup, kur janë duke debatuar apo duke diskutuar për tema të ndryshme.

Puna e diferencuar me nxënësit

Më qëllim që metodat e mësimdhënies dhe të nxënies dhe parimet e strategjitë mbi të cilat realizohen këto metoda të kenë arritje sipas standardeve të përcaktuara, mësuesi planifikon punën e diferencuar me nxënësit.

Duhet të pranojmë se niveli i formimit të aftësive të nxënësve që i nënshtrohen programit të gjuhës angleze të klasës 11-të nuk është i njëjtë për të gjithë nxënësit. Arritja e rezultateve të kërkuara nga programi për të gjithë nxënësit kërkon që mësuesi të marrë para sysh nivelet e ndryshme që ekzistojnë në klasë. Kjo gjë ndodh për arsye objektive ose subjektive. Prandaj, mësuesi planifikon punën e tij të diferencuar lidhur me metodat e mësimdhënies, me ecurinë e nxënësve gjatë gjithë procesit mësimor, si dhe me format e ndryshme të vlerësimit.

Mësuesi njihet mirë që në fillim me përbërjen e klasës së tij dhe me problemet që kanë nxënësit. Mësuesit kanë të bëjnë me adoleshentë dhe, për këtë arsye, ata ndeshen edhe me shumë probleme të moshës së tyre, si: temperament impulsiv, të ashpër në komunikim, ndonjëherë agresiv, dorëzim para një detyre të dhënë etj.

Me qëllim që t'i tërheqë të gjithë nxënësit në mësim, mësuesi duhet të përdorë disa *teknika*, si:

- të ketë vullnetin dhe dëshirën për t'i dëgjuar dhe për t'u dhënë përgjigje nxënësve;
- të ndjekë klasën në çdo hap, brenda dhe jashtë saj;
- të ndajë përgjegjësitë atje dhe atëherë kur duhet, për çështje vendimmarrjeje, detyra shtëpie apo klase, detyra me shkrim etj;
- të japë vazhdimisht përshkrime të punës së nxënësve;
- të kërkojë prej tyre vlerësime të punës së tij, me qëllim që të reflektojë ndaj dobësive.

Nxënësit kanë nevojë për një siguri profesionale dhe njerëzore në klasë, prandaj mësuesi përdor metoda të larmishme dhe gjithëpërfshirëse demokratike, duke siguruar një mjedis të rregullt brenda normave dhe rregullave të shkollës.

7. VLERËSIMI

Zbatimi me rigorozitet i udhëzimeve për përdorimin e programit të klasës së 11^{të} bën të mundur vënien në praktikë të një mënyre vlerësimi bashkëkohore të dijeve të nxënës/it,-es, d.m.th. me bazë vlerësimin komunikativ me shkrim dhe me gojë gjatë gjithë procesit mësimor. Kjo metodë vlerësimi, mbështetur në Kuadrin e Përbashkët Evropian të Referencave për Gjuhët dhe në Portofolin Evropian për Gjuhët, jo vetëm përshkon gjithë procesin mësimor, por shërben edhe për përmirësimin e këtij procesi.

Kur vlerësimi mbështetet në aktivitetet e organizuara në klasë, të parashikuara në program, në përputhje me objektivat e tij, ai siguron:

- një matje të rregullt të ecurisë së nxënës/it,-es në gjuhën angleze;
- një informacion për rivlerësim të përmbajtjes lëndore, si dhe cakton detyrat për të ardhmen;
- një përmirësim të njohurive të nxënës/it,-es;
- një përgjegjshmëri të të gjithë pjesëmarrësve në procesin e mësimdhënies/nxënies (nxënës, mësues të gjuhës angleze dhe ndërlëndorë, drejtorja e shkollës, inspektori i arsimit për gjuhën angleze dhe detyrimisht edhe prindërit).

Vlerësimi mbështetet tërësisht në objektivat e programit lëndor dhe mësuesi nuk ka të drejtë të vlerësojë nxënës/in,-en për ata objektiva të arritjes që nuk përshkruhen në program.

Objektiv i vlerësimit nuk janë vetëm njohuritë dhe aftësitë, por edhe qëndrimet e nxënësve, si qëndrimet etiko-sociale në përgjithësi dhe ato të bashkëpunimit me të tjerët, në veçanti. Vlerësimi i nxënës/it,-es duhet të jetë sa më objektiv dhe i matshëm. Asgjë nuk është më nxitës, sesa suksesi i arritur duke u përballur me gjendjen reale në të cilën ndodhet një nxënës/e. Mësues/i,-ja monitoron dhe vlerëson detyrat, duke përcaktuar objektiva të qartë. Mësues/i,-ja përdor vetë dhe ndihmon edhe nxënësit që të përdorin një larmi mënyrash vlerësimi.

Vlerësimi mund të organizohet në disa forma:

Vlerësimi i dijeve (ose i niveleve), ku përfshihet vlerësimi i objektivave specifike. Ky vlerësim ka lidhje me atë çka është mësuar gjatë një jave, muaji ose semestri, pra me punën që është bërë me tekstin dhe programin. Vlerësimi i dijes është i bazuar në orën e mësimit. Kështu, ai i përgjigjet një vështrimi të brendshëm. Ky lloj vlerësimi është pozitiv për faktin se është më afër përvojës së nxënës/it,-es

Vlerësimi i kapaciteteve (ose i zbatimit të aftësive, ose i performancës) që është vlerësimi i asaj çka nxënësit mund të bëjnë ose dinë në raport me zbatimin e saj në jetën e përditshme dhe i lejon çdonjërit të pozicionohet aty ku e meriton, pasi rezultatet janë më se të dukshme.

Vlerësimi mund të bëhet individual ose në grup, në klasë ose jashtë saj. Nxënës/i,-ja vlerësohet me notë, ndërsa demonstroi arritjet e tij/saj me gojë, me shkrim, ose nëpërmjet veprimtarish e produktesh të tjera, si: vallëzon, eksperimenton, prodhon një maket etj.

Vlerësimi me shkrim dhe me gojë klasifikohet në:

Vlerësim formues, me anë të të cilit merret informacion rreth asaj që është arritur nga nxënës/i,-ja në formimin e tij/saj gjuhësor, në përputhje me objektivat e caktuar.

Vlerësim diagnostikues, i cili bëhet në mënyrë të vazhdueshme, për të marrë informacion rreth përgatitjes ditore dhe përvetësimit të materialit gjuhësor të dhënë më parë. Gjithashtu, ai jep informacion për efektivitetin e të nxënësit dhe ndihmon në ecurinë e mëtejshme të mësimdhënies/nxënies.

Vlerësim i planifikuar mbi bazën e realizimit të objektivave të fushës, pra në bazë kapitulli. Ky vlerësim bëhet me notë dhe realizohet në fund të çdo mësimi përsëritës.

Vlerësim motivues, ndihmon për të nxitur dëshirën e nxënës/it,-es për mësimin e gjuhës angleze. Ky vlerësim është i vazhdueshëm dhe gjatë gjithë procesit mësimor. Mësues/i,-ja realizon këtë lloj vlerësimi duke gjetur shprehjet e duhura motivuese, si p.sh.: *mirë, shumë mirë* etj., dhe duke përdorur materiale që nxisin vlerësimin motivues të nxënësit, p.sh.: përgatitja e dosjes së arritjeve të nxënës/it,-es si pjesë e portofolit evropian të gjuhëve, ku ai vendos çertifikata, provime, projekte, dëshmi etj. që provojnë ecuri të tij në gjuhë.

Vlerësimi përfundimtar

Në përfundim të semestrit të parë, për çdo nxënës/e dhe lëndë përllogaritet nota semestrale dhe në përfundim të vitit shkollor, nota vjetore. Nota e semestrit të parë dhe ajo vjetore përllogariten duke pasur si të dhëna fillestare të gjitha notat e nxënës/it-es të shënuara në regjistër. Notat gjatë vitit shkollor nuk kanë të njëjtën peshë në njehsimin e notës semestrale dhe asaj vjetore. Pësha e një note përcaktohet nga lloji i saj.

Janë katër lloje:

- vlerësimet e përditshme,
- provimet periodike me shkrim,
- punimet e nxënësve,
- provimi përfundimtar (nëse mësuesi e zhvillon edhe këtë?)

Duhet treguar kujdes që:

- Para testimit duhet bërë një model, që t'u tregohet nxënësve se si do të bëhet testimi.
- Caktohen më parë qëllimet e testimit për të kaluar më pas në zhvillimin e tij.
- Vlerësimi mund të jetë individual ose në grup.
- Në rastet kur testet hartohen me pyetje të llojeve të ndryshme, ato grupohen sipas llojit të tyre p.sh.: pyetje me zgjedhje të shumëfishtë bashkë, ato me çiftim bashkë e kështu me radhë.
- Është mirë që pyetjet në test të renditen sipas shkallës së vështirësisë së tyre. Zakonisht në një test, (p.sh.: në fund të një kapitulli) kërkohen që 40% të pyetjeve të jenë të nivelit të parë, 40% të nivelit të dytë dhe 20% të nivelit të tretë. Numri i pyetjeve në test varet nga ajo çka duhet testuar (një mësim, kapitull apo një koncept).

Disa udhëzime për vlerësimin.

Është e domosdoshme që mësues/i,-ja të mos përdorë vetëm një formë vlerësimi, por larmi formash. Ato duhet t'u krijojnë nxënësve mundësi të vlerësohen në atë mënyrë që është e përshtatshme për çdo individ. Kështu, p.sh.: një nxënës/e përgjigjet më mirë me gojë, një tjetër me shkrim, njeri i shpreh bukur dhe me emocion mendimet në një pyetje të hapur, një tjetër jo dhe e ka të lehtë në pyetjet e mbyllura etj.

Vlerësimet e përfundimeve të nxënësve të trajtohen me kompetencë e jo si mesatare aritmetike e notave të vlerësimit formues.

Të kihet parasysh që përparimi i nxënës/it,-es dhe një gjykim përmbledhës në përfundim të periudhës bazuar në objektiva, përbën vlerësimin përfundimtar. Vonesat e dhënies së përfundimeve të vlerësimit dhe analiza e tyre nga mësues/i,-ja e ulin shumë vlerën e korrigjimit të gabimeve.

Shënimet të jenë të thjeshta, por të pasura. Është e domosdoshme që përveç regjistrit të klasës, mësues/i,-ja të mbajë shënime të tjera për punën e çdo nxënës/i,-e. Ato ndihmojnë në njohjen dhe në vlerësimin e arritjeve, në diagnostimin e në riparimin e vështirësive dhe lehtësojnë vlerësimet përmbledhëse.

Vlerësimi i nxënësit përshkon gjithë procesin mësimor dhe shërben për përmirësimin e këtij procesi. Vlerësimi i nxënësit nuk ka për qëllim të vetëm vendosjen e notës dhe as nuk përfundon me vendosjen e saj.

Vlerësimi në lëndën e gjuhës se huaj do të fokusohet në aftësinë e zotërimit të koncepteve kyç të gjuhës se huaj dhe të aplikimit të këtyre koncepteve. Vlerësimi i aftësive do të vërë theksin në sjelljen e nxënësve në një punim të caktuar, sjelljen në grup dhe aftësinë e tyre për të përdorur burime të ndryshme për marrjen e informacionit në gjuhë të huaj si dhe vlerësimin në mënyrë kritike të këtij informacioni.

Vlerësimi mbështetet tërësisht në objektivat e programit lëndor dhe mësuesi nuk ka të drejtë të vlerësojë nxënësit për ato objektiva të arritjes që nuk përshkruhen në program.

Objektiv i vlerësimit nuk janë vetëm njohuritë dhe aftësitë, por edhe qëndrimet e nxënësve, si qëndrimet etike e sociale në përgjithësi dhe ato të bashkëpunimit me të tjerët, në veçanti.

Mësues/i,-ja zhvillon vetë si dhe ndihmon nxënësit dhe së bashku zhvillojnë një larmi mënyrash vlerësimi.

Metodat e vlerësimit të përdorura në gjuhë të huaj do të përfshijnë:

- teste me shkrim për të kontrolluar arritjet e nxënësve në lidhje me objektivat e programit,
- monitorimin e punës në grup të nxënësve,
- punët eksperimentale, raportet e punës,
- projektet, prezantimet e kërkimeve.

Vlerësimi mund të bëhet individual ose në grup, në klasë ose jashtë saj. Mësues/i,-ja nuk e ka të detyrueshëm vlerësimin me notë të nxënësve në çdo orë mësimore.

Si rregull, nxënësit dhe mësuesit duhet të bashkëbisedojnë lirshëm si partnerë rreth përvetësimit të materialeve mësimore të zhvilluara në klasë dhe kryerjes së detyrave jashtë klase. Herë pas here, mësues/i,-ja duhet të vlerësojë me notë, duke ua bërë të qartë nxënësve, që në fillim, qëllimin e vlerësimit dhe kriteret e tij.

Vlerësimi me shkrim shërben për aftësimin e nxënësve në komunikimin me shkrim dhe mund të realizohet jo vetëm me laps e letër, por edhe në rrugë elektronike. Mësues/i,-ja vlerëson nxënës/in,-en me notë për parashtrimet me shkrim në provimet periodike me shkrim dhe në prezantimet me shkrim të punimeve të tij/saj, të zhvilluara vetë ose në grup. Mësues/i,-ja planifikon provime periodike me shkrim për blloqe të gjera orësh mësimore, që përbëhen nga një apo disa kapituj, të cilët i bashkojnë objektiva të ndërlidhura të nxënësve. Në përshtatje me qëllimin e vlerësimit me shkrim, ai/ajo përdor lloje të ndryshme testesh, që nga minitestet disa minutëshe për një objektivi të veçantë të nxënësve, tek ato njëorëshe. Planifikohen teste me alternativa ose zhvillim, detyra tematike, projekte kurrikulare etj.

Vlerësimi në gjuhë të huaj do të fokusohet në aftësitë e nxënësve në lidhje me të kuptuarit dhe përdorimin e këtyre njohurive.

Portofoli i nxënës/it.-es, si një mundësi vlerësimi e vetëvlerësimi, është një koleksion i punimeve përgjatë vitit shkollor për lëndën. Portofoli i nxënës/it.-es mund të përmbajë provime me shkrim, detyra tematike, projekte kurrikulare, fotografi e produkte të veprimtarive kurrikulare. Përzgjedhjet për portofolin bëhen nga nxënës/i,-ja, ndërsa mësues/i,-ja rekomandon.

Çrregullime të diagnostikuara, si: disleksia, vështirësi të veçanta gjuhësore, p.sh.: të nxënësve të ardhur rishtas nga emigracioni, merren parasysh nga mësues/i,-ja, duke u mundësuar këtyre nxënësve të vlerësohen me mënyra të posaçme, përjashtuar vlerësimin me shkrim apo me gojë.

Në punime të nxënësve me grupe të vogla, mësuesi parashtron peshën e vlerësimit me notë të grupit në tërësi dhe të secilit nxënës në veçanti sipas detyrave të tij/saj në grup.

Vetëvlerësimi:

Vetëvlerësimi është një tjetër element i rëndësishëm i vlerësimit në mësimin e gjuhës angleze, ku secili nxënës/e jep gjykimin për zotësinë e vet. Vetëvlerësimi është një plotësues i domosdoshëm i vlerësimit nga mësues/i,-ja dhe nga provimet, madje dhe nga prindërit e institucione të tjera vlerësuese.

Vetëvlerësimi ka efekt kur:

- u referohet normave dhe kapacitetit që Kuadri i Referencave për Gjuhët parashtron për grupmoshën e nivelin e tyre,
- është i lidhur me një përvojë të veçantë, gjuhësore e ndërkulturore.

Vënia e synimeve të qarta në program, mundëson vetëvlerësimin e tyre në vazhdimësi. Si mjet në vlerësim dhe vetëvlerësim shërben Portofoli Evropian i Gjuhëve (PEGJ), që me anë të tri pjesëve të tij: Pasaportës Gjuhësore, Biografisë gjuhësore dhe Dosjes, nxisin nxënësve të mendojë mbi nivelin e tij gjuhësor, duke vetëvlerësuar njohuritë e marra, dhe dokumentimin e arritjeve të tij gjuhësore të cilat mund të jenë: provime me shkrim, detyra tematike, certifikata, projekte kurrikulare, fotografi e produkte të veprimtarive kurrikulare.

PEGJ-i është dokumenti që çdo nxënës që mëson një gjuhë ose ka mësuar një gjuhë, i cili është në shkollë ose jashtë saj, mund të shënojë njohuritë e tij gjuhësore dhe eksperiencat kulturore. PEGJ-i nxit çdo nxënës të mësojë më shumë gjuhë, edhe në nivele

modeste dhe të vazhdojë t'i mësojë ato gjatë gjithë jetës. PEGJ-i nxit nxënësin të përmirësojë mësimin dhe kapacitetin e vlerësimit të aftësive të tij në fushën e gjuhëve. Përdorimi i PEGJ-it favorizon lëvizjen në Evropë duke informuar aftësitë për gjuhët në mënyrë të qartë dhe të krahasueshme në nivel ndërkombëtar. PEGJ-i kontribuon në mirëkuptimin reciprok në Evropë nëpërmjet eksperiencës së kulturave të tjera dhe me ndihmën e kapaciteteve të komunikimit në shumë gjuhë.

- Nxënësit vlerësojnë punën e tyre në çifte. Më pas mësues/i,-ja dhe nxënësit bëjnë komentin përfundimtar.
- Nxënësit, gjithashtu, vlerësojnë punën e njëri-tjetrit në grupe, duke marrë role të ndryshme, madje dhe pa nevojën e ndihmës së mësuesit.
- Nxënës/i,-ja mban shënim arritjet e tij/saj, duke përdorur edhe gjuhën amtare.
- Mësues/i,-ja bisedon me nxënës/in,-en individualisht dhe i tregon arritjet.
- Interesi më i madh i vetëvlerësimit qëndron në faktin se ai është faktor motivimi dhe ndërgjegjësimi; ai i ndihmon nxënësit të njohin pikat e tyre të forta dhe të dobëta dhe kështu, të organizojnë më mirë të nxënësit e tyre. Nga vetëvlerësimi përfiton si nxënës/i,-ja, ashtu edhe mësues/i,-ja.